

5. Leefbare steden en dorpen

Maastricht, mei '25

Doelenboom

De indicatoren in dit hoofdstuk relateren allemaal aan de maatschappelijke opgaven, doelstellingen en resultaten uit de doelenboom beleidskader 'Leefbare steden en dorpen' (pdf, 64 kB).

5. Maatschappelijke opgave

Inleiding

Aan de hand van indicatoren maken we zichtbaar hoe het over de lange termijn (trendmatig) gesteld is met de maatschappelijke opgaven van het beleidskader 'Leefbare Steden en Dorpen 2024-2027'. De indicatoren die reeds beschikbaar zijn, zijn hieronder per maatschappelijke opgave gepresenteerd.

Verbetering van de leefbaarheid in Limburgse steden en dorpen (MO 10)

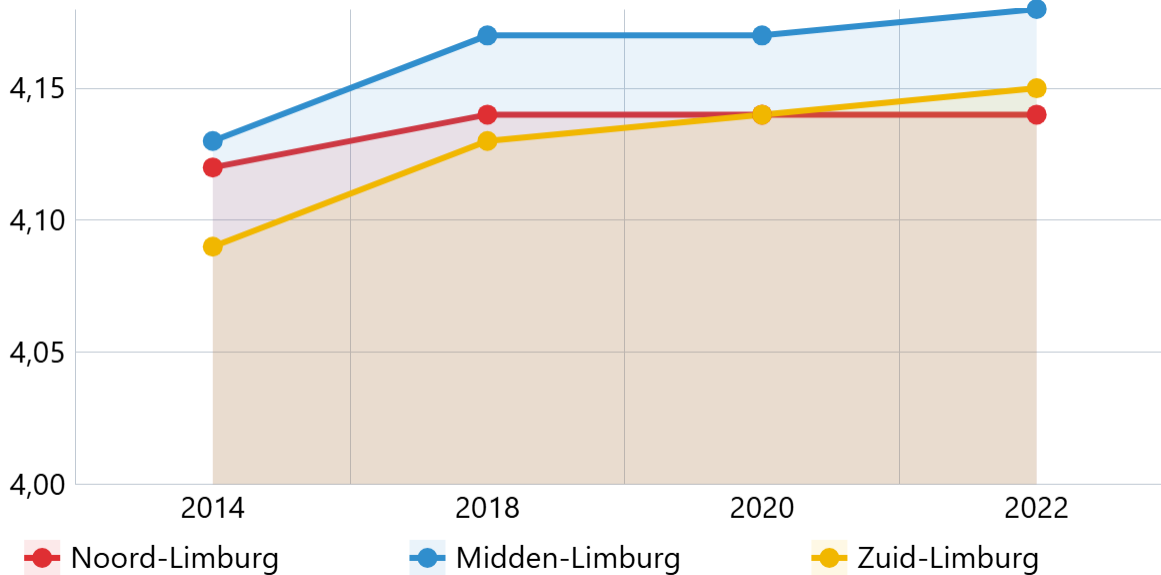
Ontwikkeling Leefbaarometer Score (MO_10a)

Omschrijving

De Leefbaarometer monitort de leefbaarheid in alle bewoonde wijken en buurten. Het toont de huidige leefbaarheidssituatie en de ontwikkeling ervan in de afgelopen jaren. Het instrument doet dat op basis van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving. Deze variëren van de in een gebied gepleegde misdrijven tot de lokale geluidsbelasting.

De gemiddelde Leefbaarometerscore in Noord-Limburg is de afgelopen 3 metingen gelijk gebleven. De score in Midden- en Zuid-Limburg neemt licht toe.

De leefbaarheidssituatie in 2022 was in Mook en Middelaar, Voerendaal, Valkenburg a/d Geul zeer goed. In Kerkrade was die voldoende en in de overige gemeenten ruim voldoende of goed.

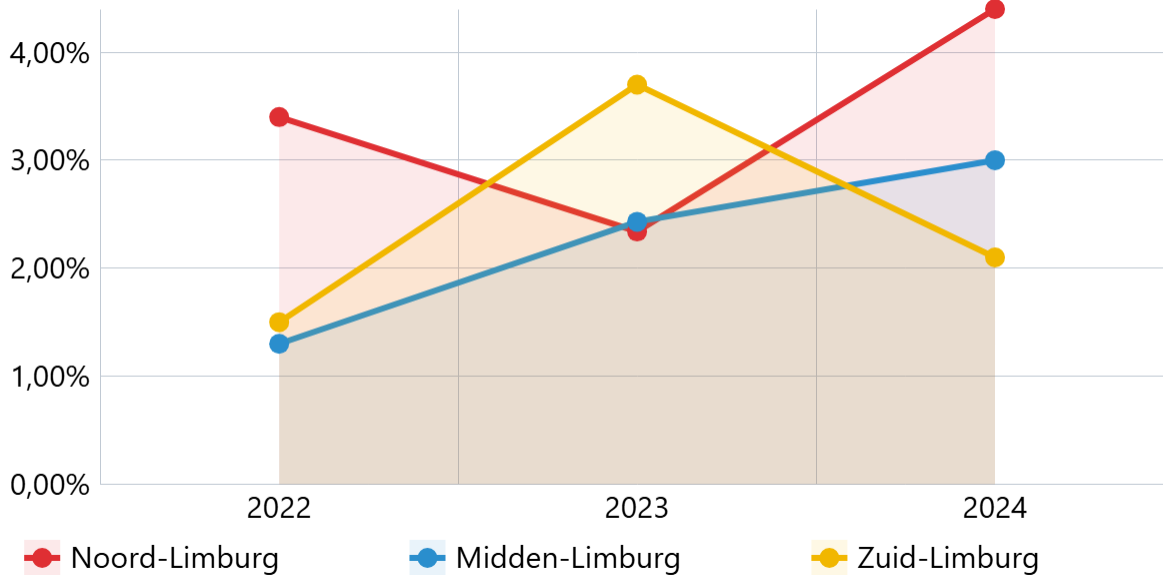
Bron: Leefbaarometer

Passende woonruimte voor iedereen die in Limburg een woning zoekt (MO 11)

Ontwikkeling woningtekort (MO_11a)

Omschrijving

Het statistisch woningtekort is het verschil tussen de woningvoorraad en de gewenste woningvoorraad. Volgens de Primos-prognose van ABF Research had Limburg in 2024 een woningtekort van -2,9%. Alleen in Zeeland was het tekort lager. Landelijk was het woningtekort -4,9%. Het woningtekort nam in 2024 in Noord- en Midden-Limburg toe t.o.v. een jaar eerder. Zuid-Limburg heeft een relatief laag en dalend woningtekort.

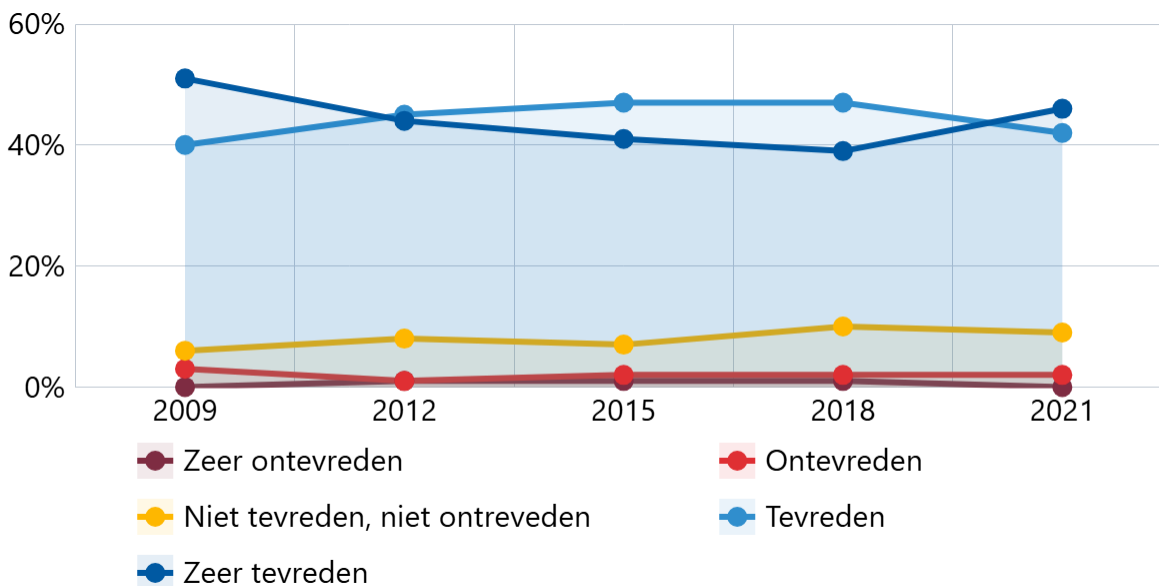

Bron: ABF Research

Ervaren tevredenheid met de woning (MO_11b)

Omschrijving

In het driejaarlijkse Woononderzoek Nederland (WoON) wordt o.a. de tevredenheid van bewoners over de eigen woning gemeten. In 2021 was 94% van de eigenaar-bewoners en 74% van de huurders daarmee (zeer) tevreden. Zonder dit onderscheid was 88% van de bewoners (zeer) tevreden met zijn woning.

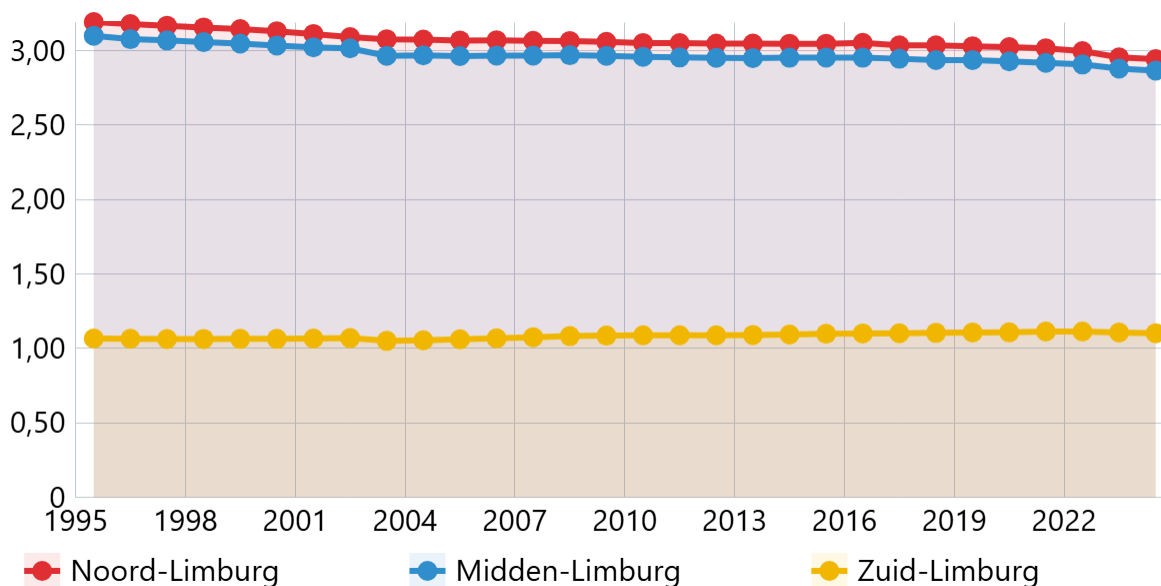
Bron: Woononderzoek Nederland - Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)

Balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (MO 12)

Ruimte per inwoner in Limburg (MO_12d)

Omschrijving

De ruimte per inwoner is de totale oppervlakte gedeeld door het aantal inwoners. De oppervlakte bestaat uit land en water en wordt getoond in 1.000m² per inwoner. Door bevolkingsgroei neemt de beschikbare ruimte per inwoner in Noord- en Midden-Limburg iets af. In Zuid-Limburg nam de bevolking tussen 1997 en 2022 af. De ruimte per inwoner steeg daardoor licht. Gemiddeld heeft elke inwoner van Nederland 2.315 m² ruimte.

Bron: CBS Statline

5. Doelstellingen

Inleiding

Aan de hand van de genoemde indicatoren maken wij zichtbaar of we op koers liggen met het behalen van onze doelstellingen voor deze Statenperiode. De indicatoren die reeds beschikbaar zijn, zijn hieronder gepresenteerd.

In 2027 is de leefbaarheid in de fysieke openbare ruimte verbeterd, waarbij specifiek aandacht is voor de gebiedsgerichte behoeften naar veiligheid, gezondheid, welzijn, positieve sociale relaties, kansen en contact met de natuurlijke omgeving (D 39)

Leefbaarheid in de fysieke omgeving (D_39a)

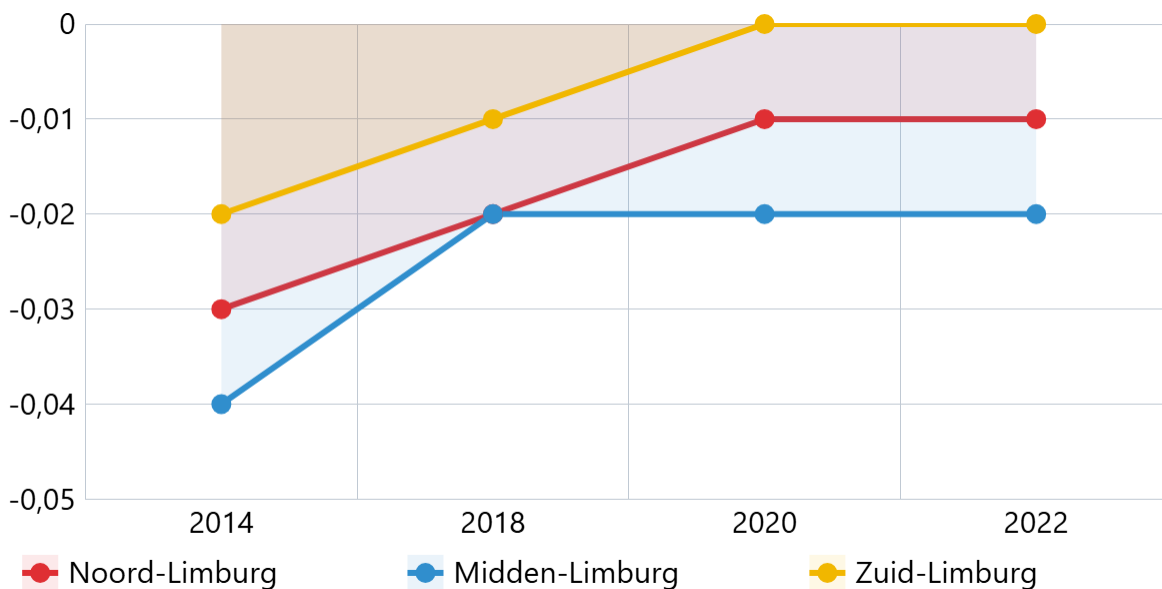
Omschrijving

De Leefbaarometer is een instrument dat tot op laag schaalniveau een inschatting geeft van de leefbaarheid. Het instrument doet dat op basis van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving. Deze variëren van de in een gebied gepleegde misdrijven tot de lokale geluidsbelasting. De Leefbaarometer is onderverdeeld in vijf 'dimensies' waarbinnen thematisch met elkaar samenhangende indicatoren zijn gegroepeerd. De 'fysieke omgeving' is één van deze dimensies.

De Leefbaarometer kent een *totaal*score per gebied. Daarnaast wordt de *afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde* getoond. Onderstaande grafiek toont in hoeverre de dimensie fysieke omgeving (bijv.

hoeveelheid groen, aanwezigheid van infrastructuur, milieukwaliteit) gemiddeld bijdraagt aan de afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Op wijk- en buurniveau kan de fysieke omgeving een positieve of negatieve bijdrage hebben. Op hogere schaalniveaus zijn die afwijkingen niet zichtbaar. Bezoek daarom de website [Leefbaarometer.nl](https://leefbaarometer.nl) voor kaarten en onderliggende indicatoren.

Bron: *Leefbaarometer*

Leefbaarheid: toegang tot voorzieningen (D_39aa)

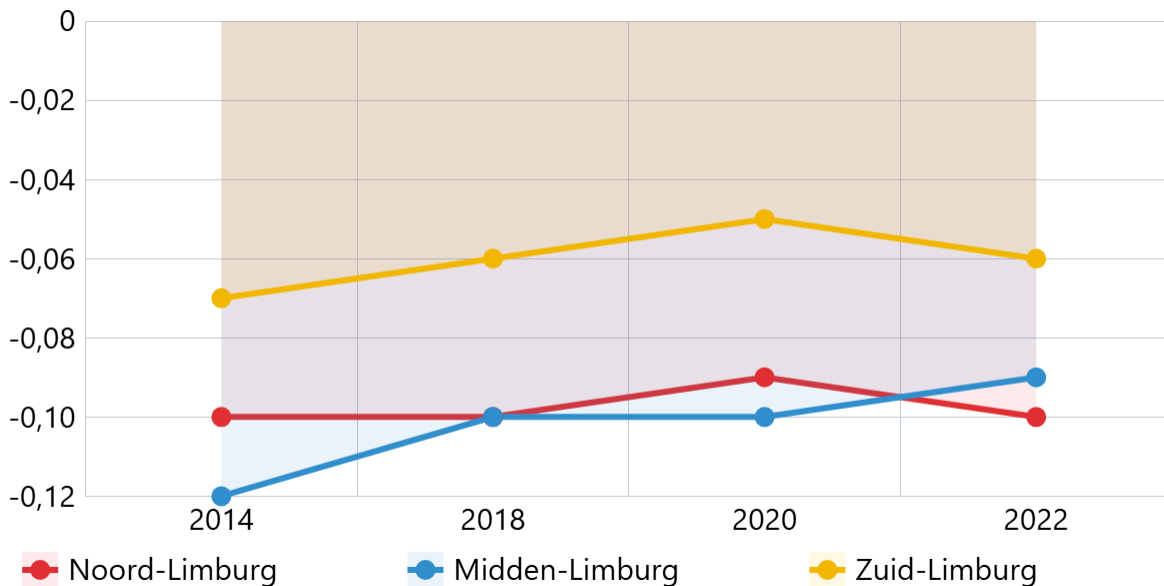
Omschrijving

De Leefbaarometer is een instrument dat tot op laag schaalniveau een inschatting geeft van de leefbaarheid. Het instrument doet dat op basis van een groot aantal kenmerken van de woonomgeving. Deze variëren van de in een gebied gepleegde misdrijven tot de lokale geluidsbelasting. De Leefbaarometer is onderverdeeld in vijf 'dimensies' waarbinnen thematisch met elkaar samenhangende indicatoren zijn gegroepeerd. 'Voorzieningen' is één van deze dimensies.

De Leefbaarometer kent een totaalscore per gebied. Daarnaast wordt de afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde getoond. Onderstaande grafiek toont in hoeverre de dimensie voorzieningen (bijv. nabijheid onderwijs, horeca en zorg) gemiddeld bijdraagt aan de afwijking t.o.v. het landelijk gemiddelde.

Met name in de steden levert deze dimensie een positieve bijdrage aan de leefbaarheid. Op wijk- en buurniveau kunnen voorzieningen een positieve of negatieve bijdrage hebben. Bezoek de website [Leefbaarometer.nl](https://leefbaarometer.nl) voor kaarten en onderliggende indicatoren.

Statistieken

Bron: Leefbaarometer

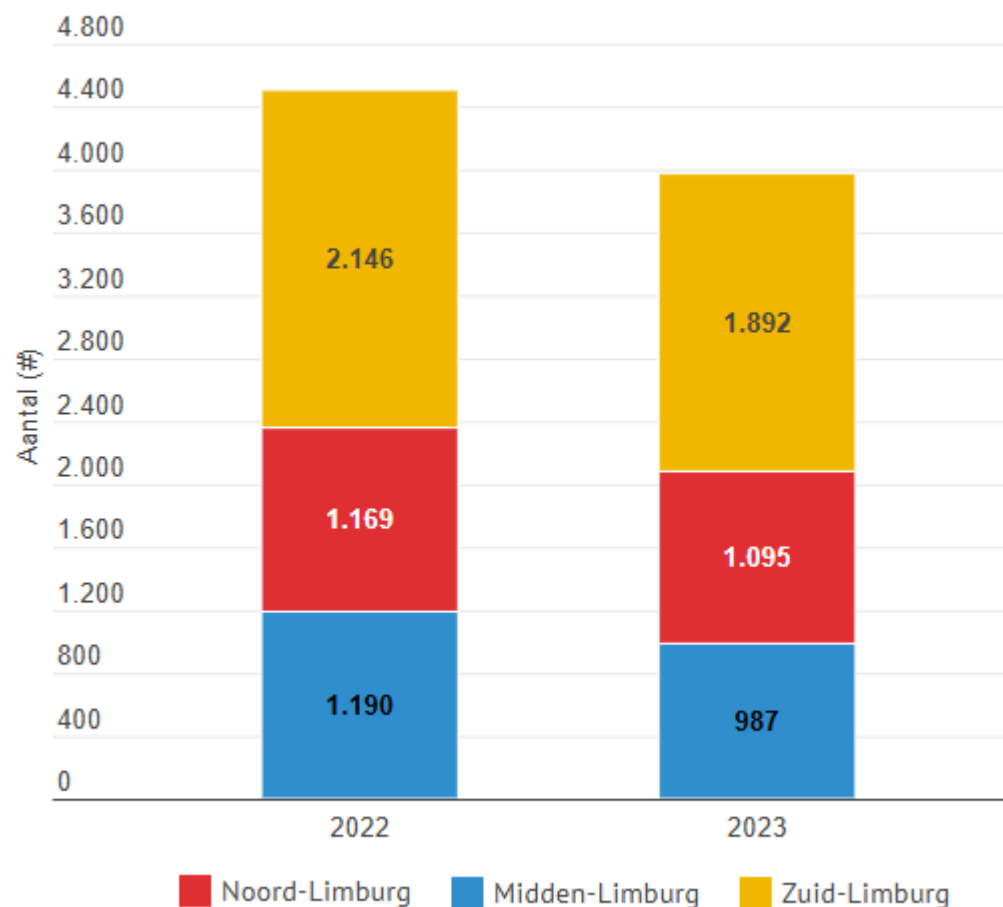
In 2027 is het woningaanbod ten opzichte van 2023 verbeterd door de beschikbaarheid van meer (betaalbare) woningen. In 2027 zijn 17.500 woningen uit de Woondeal gerealiseerd (D 40)

Aantal bruto toegevoegde woningen (D_40a)

In 2023 werden in Limburg bruto 3.974 woningen aan de woningvoorraad toegevoegd (exclusief onttrekkingen). Bijna de helft van de woningen werd in Zuid-Limburg gerealiseerd. Midden- en Noord-Limburg realiseerden elk ongeveer een kwart van de woningen. In de Woondeal is afgesproken om in de periode 2022-2024 16.561 woningen te bouwen. Na twee jaar is ruim de helft hiervan gerealiseerd. De cijfers over 2024 komen medio 2025 beschikbaar.

Deze cijfers zijn gebaseerd op de registratie van realisaties in de plancapaciteitsmonitor door gemeenten. De cijfers wijken af van de mutaties woningvoorraad van het CBS. Zie paragraaf 5.5 van de Woonmonitor 2024 voor een uitleg.

D_40a Aantal bruto toegevoegde woningen

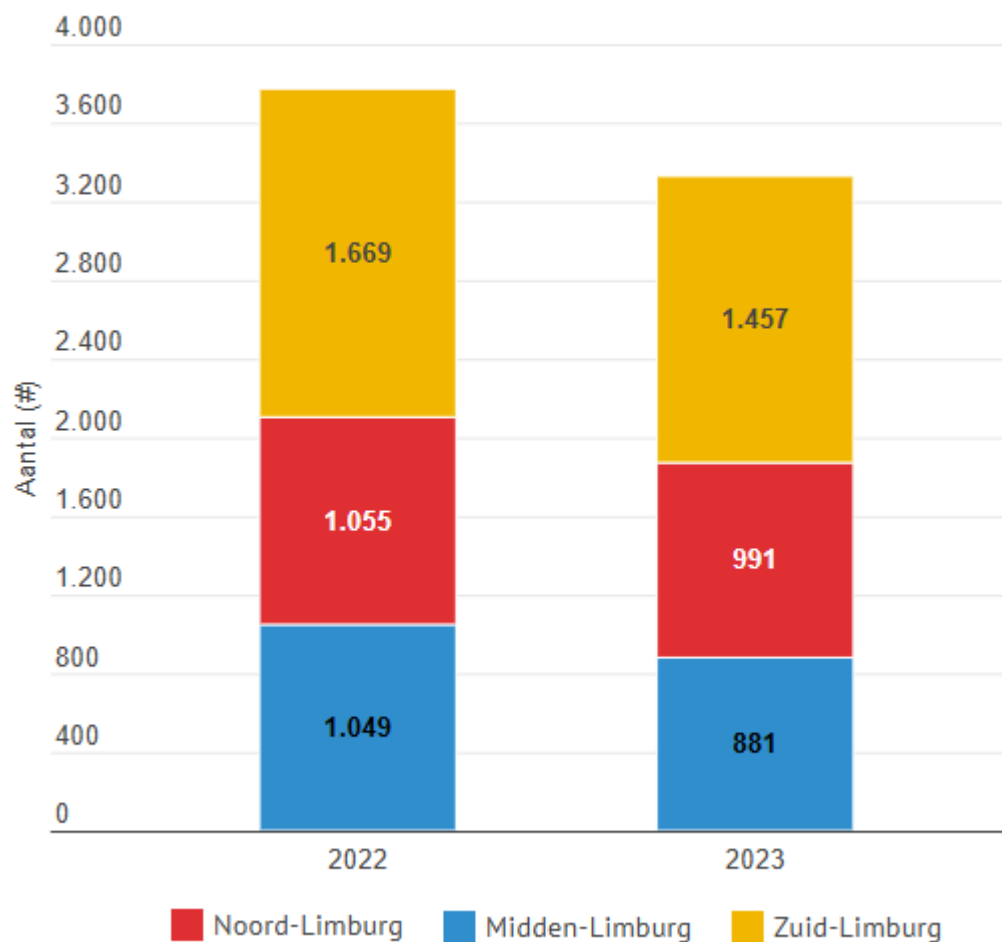

Bron: Etil Research Group - Plan Capaciteitsmonitor

Aantal netto toegevoegde woningen (D_40b)

In 2023 werden 645 woningen door sloop, verbouwing en functiewijziging aan de woningvoorraad onttrokken. Netto nam de woningvoorraad in Limburg dat jaar met 3.329 woningen toe.

D_40b Aantal netto toegevoegde woningen

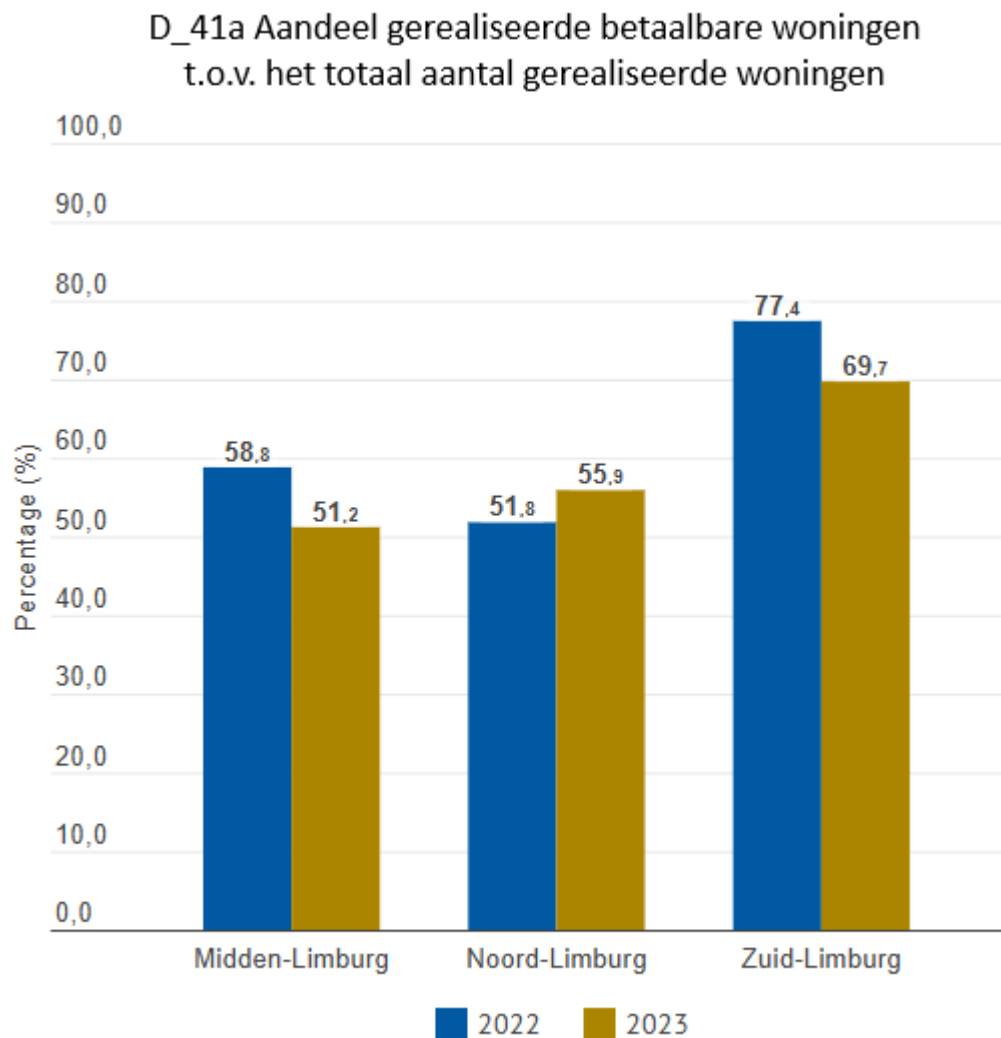
Bron: Etil Research Group - Plancapaciteitsmonitor

In 2027 past het woningaanbod bij de woningbehoefte zoals onderschreven in de Limburgse Woondeal (D 41)

Aandeel gerealiseerde betaalbare woningen t.o.v. het totaal aantal gerealiseerde woningen (D_41a)

Sociale huurwoningen vallen onder het betaalbare segment. Daarnaast zijn huurwoningen vanaf de sociale huurgrens tot €1.000 per maand betaalbaar. Koopwoningen onder €355.000 vallen ook onder het betaalbare segment.

In 2023 werd 61% van de bruto-toevoegingen in Limburg in het betaalbare segment gerealiseerd. Dat is iets onder het streefpercentage van 64%. In 2022-2023 werd een aandeel van 58% in het betaalbare segment gerealiseerd. In Noord- en Midden-Limburg was dat 45% en in Zuid-Limburg 72%.

Bron: Etil Research Group - Plancapaciteitsmonitor

5. Resultaten

Inleiding

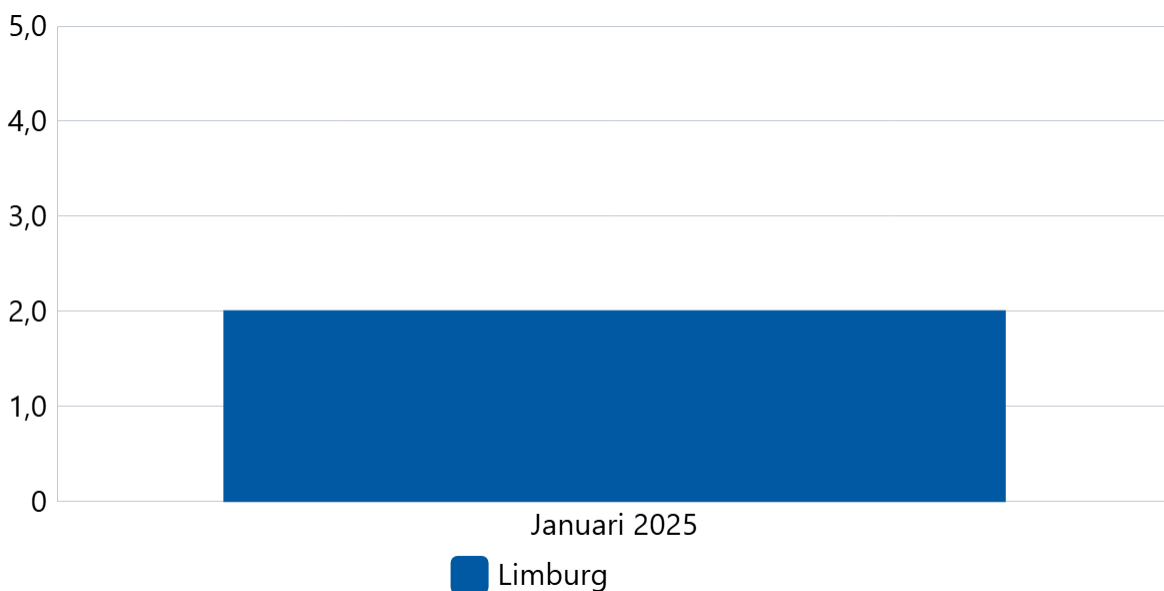
Aan de hand van indicatoren maken wij zichtbaar of of we als Provincie de resultaten, zoals afgesproken in dit beleidskader, behalen. De indicatoren die reeds beschikbaar zijn, zijn hieronder gepresenteerd.

Tussen 2023-2027 zijn er vanuit de Provincie minstens 100 inwonersinitiatieven ondersteund welke een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk (R 118)

Aantal door Provincie gefinancierde inwonersinitiatieven uit het leefbaarheidsfonds (schaalniveau A) (R_118a)

Omschrijving

We hebben twee subsidies toegekend. De cijfers zijn nog relatief laag in verhouding tot de beleidsdoelen. Dit komt doordat de subsidieregelingen pas eind oktober 2024 zijn opengesteld. Ook de afstemming, uitwerking en verwerking van een aanvraag kosten tijd. We verwachten dat het aantal toegekende subsidies in de komende maanden zal toenemen.

Bron: Provincie Limburg

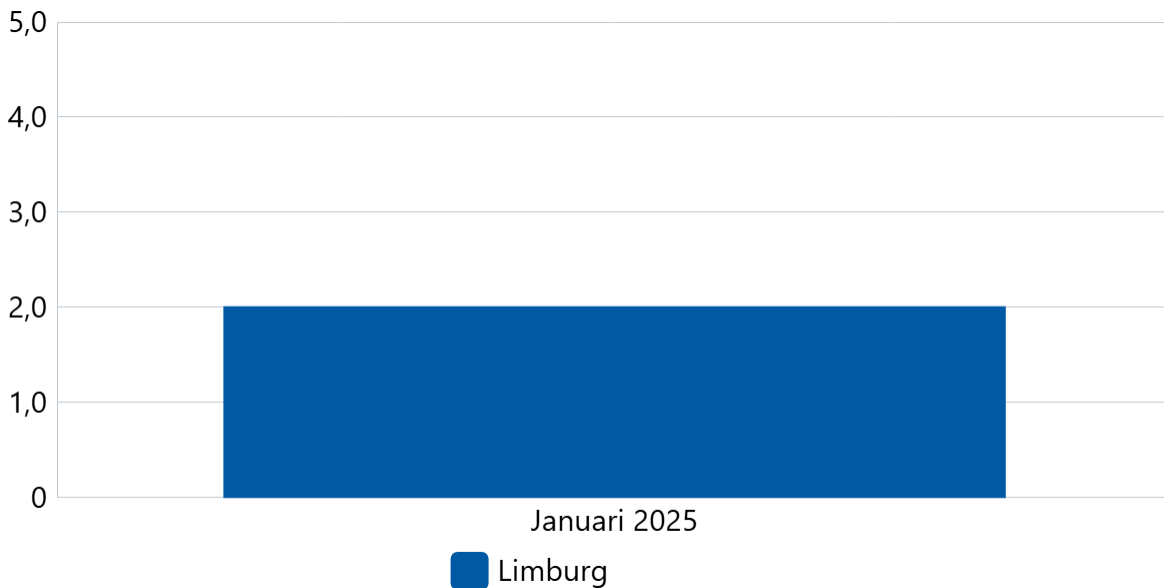
Tussen 2023-2027 zijn er vanuit de Provincie minstens 10 initiatieven voor gemeenschapsvoorzieningen en/of ontmoetingsplekken ondersteund welke een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk (R 119)

Aantal door Provincie ge(co)financierde leefbaarheidsinitiatieven van verenigingen, stichtingen of een gemeenschap uit het leefbaarheidsfonds voor gemeenschapsinitiatieven of ontmoetingsplekken (Schaalniveau B) (R_119a)

Omschrijving

We hebben twee subsidies toegekend. De cijfers zijn nog relatief laag in verhouding tot de beleidsdoelen. Dit komt doordat de subsidieregelingen pas eind oktober 2024 zijn opengesteld. Ook de afstemming,

uitwerking en verwerking van een aanvraag kosten tijd. We verwachten dat het aantal toegekende subsidies in de komende maanden zal toenemen.

Bron: Provincie Limburg

Tussen 2023-2027 is er vanuit het leefbaarheidsfonds minstens bijgedragen aan minstens 10 leefbaarheidsdeals, welke een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de wijk (R 120)

Aantal door de Provincie ge(co)financierde gebiedsgerichte aanpakken binnen de kaders van het leefbaarheidsfonds (Schaalniveau C) (R_120a)

Omschrijving

We hebben nog geen subsidies toegekend. De subsidieregelingen zijn pas eind oktober 2024 opengesteld. De afstemming, uitwerking en verwerking van een aanvraag kosten tijd, zeker bij dit schaalniveau. We verwachten dat het aantal toegekende subsidies in de komende maanden zal toenemen.

Bron: Provincie Limburg

Gebied	Januari 2025
Limburg	0

Tussen 2023-2027 draagt de Provincie bij aan een effectieve samenwerking met gemeenten, marktpartijen, woningcorporaties en het Rijk om woningen uit de Woondeal Limburg te realiseren (R 121)

Omschrijving van de samenwerking (R_121a)

Als provinciale organisatie bouwen we geen woningen. De provinciale rol is ondersteuner, procesmanager en partner. Wij brengen stakeholders bij elkaar via de Woonkeuken (halfjaarlijks), de Woonkamer (driemaandelijks) en Provinciale Versnellingstafels (halfjaarlijks). Met het Versnellingsmenu bieden we diverse momenten om beter samen te werken. We nemen formele besluiten via het bestuurlijke overleg Fysieke Leefomgeving en de regionale bestuurlijke en ambtelijke overleggen.

In 2024 hebben alle woonregio's (3) onder coördinatie van de Provincie een Woonzorgvisie vastgesteld (R 122)

Aantal woonregio's dat een door de Provincie gecoördineerde woonzorgvisie heeft vastgesteld (R_122a)

Omschrijving

Nog geen enkele regio heeft een woonzorgvisie vastgesteld. In 2025 richten we regionale woonzorgtafels in. Ook pakken we de inhoudelijke afstemming van woonzorgvisies verder op.

Bron: Provincie Limburg

Gebied	Februari 2025
Limburg	0

In 2025 is de Woondeal Limburg verrijkt met afspraken over de huisvesting van aandachtsgroepen (R 123)

Aanwezigheid van specifieke, meetbare afspraken over de huisvesting van aandachtsgroepen in het kader van de Woondeal Limburg (R_123a)

Het afsprakenkader ouderenhuisvesting wordt tijdens het BO Woondeal op 23-6-2025 door de Minister vastgesteld.

In 2026 geeft het provinciale Volkshuisvestingsprogramma duidelijkheid over de provinciale opgave (R 124)

Vastgesteld provinciaal Volkshuisvestingsprogramma (met duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen over prijsklassen en aandachtsgroepen voor de provinciale opgave) (R_124a)

We stellen het provinciaal Volkshuisvestingsprogramma in 2025 op.

In 2027 hebben we samen met de gemeenten concrete invulling gegeven aan de ambities uit het LABO (R 125)

Aantal ontwikkelde projecten of programma's die voortvloeien uit het LABO, in samenwerking met gemeenten (R_125a)

We hebben samen met de gemeenten Heerlen, Maastricht, Roermond, Sittard-Geleen, Weert en Venlo de propositie '**Limburg Centraal**' geschreven. De propositie betreft de ontwikkeling van één grootschalige woningbouwlocatie nabij de zes intercitystations.

'**Straatje Erbij**' stimuleert kleinschalige woningbouw aan de randen van dorpen en steden. Zodra het rapport 'Straatje Erbij' definitief vastgesteld is, wordt het op de website geplaatst.